

# Közlekedésfejlesztés területi szempontok szerint



Fotó: MaÉp

**Magyar Építő Fórum:** A közlekedési infrastruktúra gazdaságra gyakorolt hatását ma már senki nem kérdőjelezi meg. A területfejlesztési koncepció mennyiben veszi figyelembe, illetve egészül ki közlekedésfejlesztési tervezetekkel?

**Szűcs Mihály:** Nem túlzás azt állítani, hogy a közlekedési hálózatok megfelelő minőségű biztosítása a terület- és településfejlesztési célok elérésének egyik fő eszköze lett. Ennek megfelelően az elmaradott térségek felzárkóztatását és a kiegyensúlyozott, policentrikus területi fejlődést szolgáló új Országos Területfejlesztési Koncepció fontos részét képezik a közlekedésfejlesztési célok és feladatok. Az elérhetőség javítása az életminőség mellett alapvető hatással van a gazdasági, társadalmi és területi kohézióra. Ugyanakkor a területi fejlődést serkentő tényezők között a műszaki infrastruktúra helyzete sajátos, ami elsősorban a gazdasággal való kapcsolatrendszerének összetettségéből és sokrétűségéből adódik. E sajátos viszony két oldalról közelíthető meg: miként hatnak az infrastrukturális feltételek a területi fejlődésre, és milyen követelményeket, igényeket állít a terület és a gazdaság az infrastruktúrával szemben. Amennyiben a gazdasági potenciál adott, a hiányzó infrastruktúrát kell megteremteni, amely környezetkímélő módon, megfelelő szolgáltatási színvonalon elégíti ki a felmerülő igényeket. Ugyanakkor egy terület, térség felzárkóztatását, a gazdasági szereplők megjelenését, tökevonását jelentős mértékben befolyásolja a műszaki infrastruktúra, azon belül is a közlekedési infrastruktúra megléte és annak minősége.

A közlekedésfejlesztés tervezésében az utóbbi években az ágazati-szakmai aspektusok mellett a területi, regionális szempontok is meghatározóvá váltak, állítja Szűcs Mihály. Az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium főosztályvezető-helyettese a területfejlesztés és a közlekedéspolitika kapcsolatáról nyilatkozott a Magyar Építő Fórumnak.

*Ezek szerint a különböző régiók versenyképességének és a területi felzárkóztatásnak egyaránt a közlekedésfejlesztés az alapja. Melyek a fejlesztési irányok?*

**Sz. M.:** Alapvető cél, hogy az ország régiói, kistérségei és városai versenyképessé váljanak, ezzel segítve elő az országnak az Európai Unió átlagához való gazdasági-társadalmi felzárkózását. Ennek érdekében a különböző térségi szinteken eltérő fejlesztéseket kell alkalmazni. Az ország és nagytérségeinek versenyképességét az elérhetőség szempontjából elsődlegesen a gyorsforgalmi úthálózat és a nagysebességű, illetve többvágányú vasúthálózat fejlesztése szolgálja hatékonyan. A kistérségek szintjén a versenyképesség javításának kulcstényezőjét a mellékúthálózat szűk keresztmetszeteinek felszámolása, a térség központjainak jobb tömegközlekedési elérhetősége jelenti. Nagytérségi szinten prioritást élvez a régiók belső elérhetőségének javítása. Megyei, kistérségi szinten a megyeszékhelyek, illetve a térségi központok elérhetőségére, továbbá településeken az elkerülő, tehermentesítő utak megépítésével az átmenő forgalom csökkentésére helyeződik a hangsúly. Időszerű, hogy a zsáktelepülések még hiányzó hálózati kapcsolatait jelentő összekötő utak megépüljenek. Ezen kívül a helyi és helyközi tömegközlekedés javítása, a vasúti fő- és mellékvonal-hálózat fenntartása és korszerűsítése, kombinált közlekedési módok, vízi közlekedés és regionális repülőterek kialakítása is a célkeresztben szerepel.

*Konkrét adatok is alátámasztják az infrastrukturális fejlesztések gazdaságélénkítő hatását?*

**Sz. M.:** Az elmúlt időszakban több olyan tanulmány is készült, amely a magyarországi gyorsforgalmi utak gazdaságélénkítő hatásaival foglalkozott. Az utóbbi években folyamatosan növekedett az autópályák által közvetlenül vagy közvetetten érintett területen élők száma (utóbbi csoportba azok a területek tartoznak, ahonnan az autópálya 20-30 perc alatt elérhető). Az átlagos munkanélküliségi ráta dinamikusabban csökkent az érintett területek esetében, mint az autópálya által nem érintett területek esetében. Általában érvényes a közlekedésfejlesztések komplex munkahelyteremtő hatása. Ezzel összefüggésben az autópálya által érintett területeken az egy lakosra jutó személyi jövedelem 10-20%-kal is magasabb lehet, mint az egyéb területeken. Az ilyen térségek relatív komplex fejlettségi mutatói lényegesen magasabbak az összehasonlításhoz szolgáló térségek hasonló mutatóinál. A gazdálkodó szervezetek telephely kiválasztásában az egyik legfontosabb szempont a jó megközelíthetőség, ezen belül is a jó közúti kapcsolat. Másfelől viszont egy új, magas szolgáltatási színvonalú közúti kapcsolat új perspektívát kínál az érintett térségek számára, bekapcsolva azokat az országos és nemzetközi vérkeringésbe. ■